

Oslo, 3.8.2023

Innspill til Forsvarssektorens innovasjonsstrategi

Innledning

[Forskningsinstituttene fellesarena, FFA](#) representerer de 33 selvstendige forskningsinstitutter og -konsern som fyller kriteriene for grunnfinansiering fra Forskningsrådet, med til sammen 7200 årsverk og 11 mrd. kr i årlig omsetning, derav 1,2 mrd. kr fra utlandet. Relevante forskningsinstitutter i denne sammenhengen er for eksempel NORCE, SINTEF, IFE, PRIO, NUPI og NILU. Forskningsinstituttene samfunnsoppdrag er bl.a. beskrevet i Regjeringens [Strategi for helhetlig instituttpolitikk](#) (2020): *Instituttsektoren skal utvikle kunnskapsgrunnlag for politikkutforming og bidra til bærekraftig utvikling og omstilling, gjennom forskning av høy kvalitet og relevans.*

FFA takker for muligheten til å gi innspill til utkast til Innovasjonsstrategi for Forsvarssektoren. Vi har tidligere gitt innspill til Forsvarsdepartementet innenfor industriutvikling og hvordan forskningsinstituttene og bedriftenes uforløste potensiale kan utnyttes bedre til beste for norsk forsvarsevne. Vi har bl.a. gitt forslag ang instituttsektoren som verktøy for mobilisering av SMB'er i samarbeid for FoU og teknologiutvikling i forsvarssektoren¹ og innspill til Strategi for deltakelse i EDF². Vi håper at departementet vil se det følgende innspillet også i denne sammenhengen.

FFA ser svært positivt på Forsvarsdepartementets ambisjoner om å legge til rette for samarbeid mellom forsvarssektoren og sivil næringsliv, academia, myndigheter og statlige virksomheter for å utløse et potensiale for økt forsvarsevne. I denne sammenhengen forstår vi academia som å omfatte både universitet, høyskoler og forskningsinstitutter og forsvarsevne til å omhandle militærteknologiske så vel som forsvarsstrategiske tema.

Innovasjonsbegrepet og forskningsbasert innovasjon

FFA støtter beskrivelsen av innovasjonsbegrepet og behovet for å legge en felles definisjon til grunn. Figur 2 (s.4) er etter vårt syn en god illustrasjon på sammenhengene mellom drivere for innovasjon som påvirker forsvarsevnen. Vi mener det her må tydeliggjøres en sammenheng til Forsvarssektorens FoU-strategi.

I den videre beskrivelsen av innovasjonsprosessen savner vi en tydeliggjøring av sammenhengen mellom forskning og forskningsbasert innovasjon. Utviklingsbasert innovasjon er nyttig og viktig for inkrementell innovasjon. Forskningsbasert innovasjon kan også være inkrementell, men gir i større grad radikal innovasjon, som gir større skift i teknologi, organisasjonsform og løsninger. De to formene for innovasjon er komplementære, og begge må være til stede. Ikke minst i en situasjon med nye og store utfordringer, må en forsterke grunnlaget for radikal innovasjon.

Økt samarbeid med academia, næringsliv og statlige virksomheter

FFA støtter at forsvarssektoren skal utnytte kompetanse i og utenfor sektoren og bygge partnerskap med næringsliv, academia og statlige aktører. Det vil bidra til økt innovasjonsaktivitet. Skal en øke den radikale innovasjonen, mener vi det gjøres mest ressurseffektivt i et samspill mellom forsvarssektoren og forskningsmiljø (i og utenfor sektoren) og næringslivet. Forskningsinstituttene i FFA har bred og

¹ Brev til Forsvarsdepartementet 19.1.2023

² Brev til Forsvarsdepartementet 15.3.2021

verdifull erfaring med forsknings- og innovasjonssamarbeid med næringslivet og med internasjonale forskningsmiljø, så vel som med deler av forsvarssektoren. Samarbeid mellom forsvarssektoren og forskningsinstituttene kompetanse og kapasitet (inklusive samarbeidende bedrifter) vil utløse økt innovasjon og styrket forsvarsevne.

FFA mener tiltaket som sier at en skal gjennomgå regelverket for å fjerne hindringer og fremme innovasjon er sentralt. I den sammenheng er det viktig å se på hindre og incentiver for styrke samarbeidet mellom forsvarssektoren og forskningsinstitutter og bedrifter om forskning og innovasjon. Sikkerhetshensyn er sentrale og kan løses ved sikkerhetsklarering når nødvendig. Det kan samtidig være at sikkerhetshensyn kan ivaretas ved å dele opp forsknings- og innovasjonsprosesser tematisk eller i utviklingsfaser.

FFA mener tiltaket om å tilpasse virkemiddelapparatet og målrette bruken av frie midler for innovasjon i forsvarssektoren er viktig. Vi mener en bør øke andelen forsknings- og innovasjonsmidler i åpen konkurranse, både forskningsmidler i åpen konkurranse fra Forsvarsdepartementet, gjennom Forskningsrådet og i det fremtidige Forsvarets forskningsråd.

FFA mener det er positivt at en vil benytte det nasjonale virkemiddelapparatet. Vi mener en i større grad bør benytte Forskningsrådets konkurransearenaer for forskning og forskningsbasert innovasjon for å utløse samarbeid og innovasjonspotensiale. Forskningsrådets konkurransearenaer er velutviklede, åpner for samarbeidskonstellasjoner og gir sikkerhet for kvalitet i prosjektene og i de samarbeidende miljøene. Forskning og teknologi gjøres tilgjengelig på tvers av sektorer, noe vi tenker vil være verdifullt for forsvarssektoren.

FFA savner en eksplisitt omtale av offentlig-privat samarbeid som del av innovasjonsstrategien. Både gjennomgang av regelverket og stimulering til økt samarbeid med sivilsektor samt tilpassing av virkemiddelapparatet berører forhold rundt offentlig-privat samarbeid. I den sammenheng savner vi også konkretisering og hvordan en kan standardisere og forenkle samarbeidet.

Oppsummert

I gjennomføring av tiltakene mener vi det er viktig å ha et gjennomtenkt og aktivt forhold til forskning og teknologiutvikling som grunnlag for innovasjon. Ikke minst gjelder det ved gjennomgang av regelverk for å fjerne hindringer og fremme innovasjon (kulepunkt 1), når en skal stimulere til økt samarbeid med akademia, næringsliv mv (kulepunkt 4) og ved tilpassing av virkemiddelapparat og målretting av innovasjonsmidler i sektoren (kulepunkt 6).

Vi deltar gjerne i dialog om hvordan forskningsinstituttene og næringslivet best kan bidra for å forsterke forsvarssektorens FoU-aktivitet, kunnskaps- og teknologioverføring og den samla samfunnseffekten av sektorsamarbeid.

Vennlig hilsen

Agnes Landstad
Daglig leder FFA